Кирило Петров

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ У БУДІВНИЦТВІ

У статті розглядається еволюція теоретико-методологічних підходів до вивчення інноваційного розвитку у будівництві як однієї з ключових сфер економіки, що безпосередньо впливає на формування конкурентних переваг держави. Показано, що інновація є багатогранним явищем, яке може трактуватися як процес, результат або зміна, а її успішна реалізація вимагає не лише науково-технічних рішень, але й комерціалізації та практичного застосування. У роботі здійснено комплексний аналіз класичних і сучасних концепцій інновацій, починаючи з теорії Й. Шумпетера та його ідеї «творчого руйнування», а також подальших розробок у межах неокласичного, еволюційного та інституційного підходів. Висвітлено внесок таких дослідників, як Р. Солоу, Р. Нельсон, С. Вінтер, Б. Артур, які сформували уявлення про зв'язок інновацій з економічним зростанням, життєві цикли технологій та залежність їх розвитку від попередніх шляхів. Значну увагу приділено системним моделям – національним і технологічним інноваційним системам, що відображають взаємодію різних акторів, інституцій і мереж у створенні та поширенні нових технологій.

Окремо підкреслюється важливість будівельної галузі як сфери, де інноваційні процеси мають стратегічне значення для підвищення продуктивності, якості, екологічності та цифрової трансформації. Проаналізовано класифікацію інновацій за видами (продуктові, процесові, організаційні, маркетингові), а також за рівнем новизни (інкрементальні й радикальні). Встановлено, що у будівництві дедалі більшої ваги набувають цифрові технології, інформаційне моделювання BIM, 3D-друк будівель, використання нових матеріалів і форм організації праці, які радикально змінюють ринкові практики та створюють нові конкурентні переваги.

Метою дослідження є узагальнення теоретико-методологічних засад інноваційного розвитку та виявлення закономірностей його застосування у будівництві. Методологія базується на системному, історико-логічному та еволюційному підходах, що дозволяють розглядати інновацію як результат взаємодії науки, бізнесу й держави. Практичне значення полягає у можливості використання результатів дослідження для розробки стратегій модернізації будівельної сфери, підвищення її інвестиційної привабливості, конкурентоспроможності та інтеграції у глобальний інноваційний простір. У висновках підкреслено перспективи подальших досліджень, пов'язаних із поглибленням вивчення впливу цифровізації, сталого розвитку та міжнародної співпраці на інноваційні процеси у будівництві.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, будівництво, еволюція моделей, методологія, конкурентоспроможність, цифровізація.